

Суховій Лідія

магістрантка

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

e-mail: lidiasu300@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сьогодні орієнтація підготовки молоді на використання компетентнісного підходу та інноваційних, зокрема інформаційних, технологій, призвели до суттєвого оновлення змісту освіти. Компетентнісний підхід, перш за все, передбачає формування та розвиток у здобувачів освіти комплексу знань, мотивів, здатностей, які знадобляться людині в умовах сучасного суспільства.

В умовах зруйнування меж спілкування між різними країнами завдяки Інтернет та світових, глобалізаційних процесів, пов'язаних із спільним виконанням міжнародних проектів різноманітного спрямування, актуальною стає соціальна та громадянська компетентності. Громадянська компетентність передбачає шанування прав людини, повагу до національних традицій та цінностей. Її розвиток насамперед надає можливість особистості розвинути громадянську культуру, брати активну участь у громадських процесах, відтворюючи таким чином власну громадську позицію, комфортно почуватися у соціумі. Вільне та соціальне волевиявлення кожним індивідом власної позиції на різні події дозволить розвинути демократичне суспільство.

Ми вважаємо, що розвиток громадянської компетентності слід розпочинати ще з дитинства, прививаючи любов до батьківщини та українського народу. Більше того, найбільш активно громадянська компетентність розвивається в юному віці, коли особистість має жвавий розум, певний життєвий досвід, проявляє активну позицію у різних суспільних справах. Завдяки таким характеристикам соціальна молодь поєднує відповідальність за розвиток власної країни та власний благоустрій [4, с. 128].

Громадянську компетентність можна вважати комплексом інших базових компетентностей. Тому її повноцінний розвиток лише засобами традиційної освіти неможливий. В даному випадку потрібен сучасний методичний інструментарій та професійні сучасні викладачі [5, 34]. Як наслідок, розвиток громадянської компетентності доречно здійснювати у різних напрямках з використанням різних засобів.

Jean Monnet Chair SCAES - 620635-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR
Jean Monnet Project EVDISD - 620545-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-PROJECT

Зокрема, формування громадянина нашої держави можна здійснювати через прочитання художніх творів відомих митців слова, таких як Т. Шевченко, І. Франко, Леся Українка. Прочитання прози та поезії, фольклористичних творів дозволить зануритися у самобутність українського народу, розвинути повагу до України, історії її становлення, особливостей українського народу. Різні художні надбання нададуть можливість сформуванню власного ставлення на події, що відбувалися в Україні у різні часи, співставити художні образи головних героїв, розвинути кругозір тощо. Зараз це доволі актуально, коли частина молоді та дорослого населення беруть участь в академічній та трудовій мобільності. Широкі можливості інформаційного суспільства дозволили використовувати цифрові гаджети для прочитання художніх творів. У даному випадку мається на увазі використання електронних підручників з української літератури, зокрема з вивчення творчості великого Кобзаря [3, с. 49].

Слід зазначити, що значна відповідальність у розвитку громадянської компетентності покладається на вищі навчальні наклади, які готують майбутніх фахівців до професійної діяльності. Особливо це стосується майбутніх фахівців з української мови та літератури, які у подальшому будуть пропагувати національні традиції, навчати здобувачів освіти, формувати в них громадянську компетентність. У даному випадку, крім ознайомлення з творчістю національних письменників, слід бути обізнаним у світовій літературі Сходу та Заходу [2, с. 22] з метою більш повного розкриття особливостей нашої держави та її унікальності.

В умовах повсюдного спілкування через мережу Інтернет розвиток громадянської компетентності доречно здійснювати через соціальні мережі. У віртуальному просторі молодь ділиться між собою новинами, відтворює різноманітний медіаконтент, впливає на суспільну соціальну думку. З точки зору розвитку громадянської компетентності віртуальні соціальні мережі призвели до появи так званих протестних практик, які відображають громадську позицію окремих соціальних груп громадян, реалізують контроль за діями влади з боку громад, можуть призвести до утворення недержавних організацій, які теж будуть впливати на суспільну думку [1, с. 318].

Отже, розвиток громадянської компетентності є необхідною умовою розвитку демократичного суспільства, де кожен громадянин може висловити власну позицію на різні події в умовах поваги до прав інших людей. Використання інформаційно-комунікаційних технологій зокрема електронних підручників з української літератури та соціальних мереж дозволить забезпечити розвиток громадянської компетентності молоді.

Список використаних джерел

1. Вахула Б. Я. Соціальні інтернет-мережі, їхні функції та роль у формуванні громадянського суспільства //Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. – 2012. – №. 6. – С. 311-319.
2. Землянська А.В., Шарова Т.М. Світова література в умовах глобалізаційних процесів: навч. посіб. Мелітополь, 2019. 164 с.
3. Шарова Т.М., Шаров С.В. Використання електронного засобу навчального призначення «Тарасовими стежками» у вищому навчальному закладі студентами-філологами. *Мова. Свідомість. Концепт*: зб. наук. пр. 2014. №4. С. 49–54.
4. Шахрай В. Громадянська компетентність особистості як проблема сучасного суспільства. *Український соціум*. 2008. №2. С. 123–134.
5. Шестопалюк О. Громадянська освіта як фактор формування громадянських компетентностей сучасної молоді. *Рідна школа*. 2010. №3. С. 33–35.